

for de Herrer Jurister er den store Anstødssteen; det er § 190 om overlagt Mord. Det er ganske vist, at overlagt Mord er en meget grov Forbrydelse, som fortjener en meget haard Straf; naar man imidlertid fastsætter ubetinget Livsstraf for den, saa kan man hverken komme op eller ned med Hensyn til Straffegraden, og nu spørger jeg: Er overlagt Mord altid den samme Forbrydelse, er det altid en lige strafværdig Forbrydelse? Gives der aldrig undskyldende Omstændigheder for Morderen? Det kan man sandelig ikke nægte. Overlagt Mord behøver ingenlunde altid at foreligge som Røvmord, det kan stee i Dphidselse og Lidenskab, af Ekinshge og af Hævn for litte Forurettelser; vi have baade i vor Tid og i Fortiden seet, at Folk ere blevne saa ophidsede mod Enkelte, at de have foretaget, hvad man i Amerika kalder Lynchjustits. I forrige Aarhundrede blev en Herremand i Bardeegnen paa den Maade dræbt af alle Gudssets Bønder — de kjøbte en Mand til at dræbe ham —, og jeg troer, at et Sideskifte hertil haves i Historien i Skjæve, om de Herrer kunne erindre den. Her troer jeg, at overlagt Mord er foregaaet i Tilfælde, hvor Forholdene meget have undskyldt det. I saadanne Tilfælde vil man ikke anvende Dødsstraf, man gjør det ikke. Som sagt Fleerheden af de Domme, der hos os fældes for Forbrydelser, for hvilke Dødsstraffen er sat som den eneste Straf, fuldbyrdes ikke; der anvendes den kongelige Benaadningsret, og jeg kommer derved til det, hvori man naturligtvis vil søge et Forsvar for at sætte absolut Livsstraf for de omtalte Forbrydelser. Jeg troer ikke, at den Retstilstand er sund og god, hvor Benaadningsretten er saa at sige en integrerende Deel af Straffeloven, hvor den kongelige Benaadningsret sættes i Udøvelse, jeg vil ikke sige, hver 14de Dag, men sikkert engang om Maaned. Det kan ikke styrke Domstolenes Anseelse eller Folkets Tillid til dem, at Kongen og hans Ministre skulle sidde som Høiesteret over Høiesteret flere Gange om Aaret. Den kongelige Benaadningsret skal være tilstede, fordi der altid vil kunne indtræffe saadanne Undtagelsestilfælde, for hvilke Loven ikke kan passe. I saadanne Tilfælde skal den træde til og gjøre den Retfærdighed gjældende, som Lo-

ven umuligt altid kan ramme; men den kongelige Benaadningsret skal ikke være en constant Tilflugt, hvergang der er fældet en haard Dom. Loven skal være saaledes indrettet, at Domstolene kunne følge den, og Domstolene skulle have et Spillerum i Henseende til Bestemmelsen af Straffen, saa at de kunne tage saa meget Hensyn til alle Omstændigheder, at deres Domme kunne staae. Dette tilsigte vi netop med denne nye Straffelov, og det forekommer mig, at det vilde være urigtigt, hvis man vilde fravige dette Hensyn ved disse 3 Paragrafer.

Dernæst skal jeg tillade mig at gjøre et Hensyn gjældende, som ogsaa er blevet paabe-raabt af den ærede Ordfører i forrige Samling; det er Hensynet til den Retstilstand, til hvilken vi ere paa Vej til at gaae over, nemlig de faste Domstoles Afløsning af Eedsvorneretter. Den ærede Ordfører sagde derom ifjor ved Sagens 2den Behandling her i Thinget: „Sættes Dødsstraffen som absolut Straf, da vil Samfundet lettelig staae fare for, at Nævnningene udtale et Ikke skyldig, hvor der ikke burde fældes Frisindelsesdom. Erfaringen fra fremmede Lande vidner tilstrækkeligt herom. Jeg kunde vise hen til Frankrig og hele den nyere franske Lovgivningshistorie. Det vil være det høitærede Thing bekendt, at i Frankrig er Dødsstraffen forestreden for en Mangfoldighed af Forbrydelser. Resultatet har været en Mængde af ubespøiede Frisindelsesdomme“. Naar det nu forholder sig saa, mine Herrer, at Spørgsmaalet om Dødsstraffens Afstæffelse bestandigt trænger sig mere og mere frem, at den allerede er bleven afstæffet i flere af Europas meest civiliserede Stater, at vi umuligt kunne undgaae ogsaa at blive paavirkede af denne Tidsaand, at den Tid meget snart vil komme, da en Mængde oplyste og rejskafne Mænd her i Landet ville komme i stor Tvivl, om det overhovedet et rigtigt at anvende Dødsstraf, saa vilde det være en Uret imod disse Mænd, naar de kaldes til at dømme i Eedsvorneretter, at de da skulle være tvungne til Et af To, enten at ikkjende en Straf, som er i Strid ved deres Samvittighed, eller søge en Udflugt ved spidsfindigt at bortfortolke Bevist for Brøden og stemme for Frisindelse. Dette vil